

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาความคิดเห็นของพนักงานธนาคารที่เกษียณอายุก่อนกำหนด ในโครงการ “ไทยพาณิชย์ร่วมใจ” ตลอดจนทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเข้าร่วมโครงการเกษียณอายุ รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจของพนักงานหลังเข้าร่วมโครงการดังกล่าวแล้ว ด้วยแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามมาทั้งสิ้น 71 ราย จำแนกเป็นกลุ่มระดับปฏิบัติการจำนวน 10 ราย กลุ่มระดับช่วยบริหารจำนวน 33 ราย และกลุ่มระดับบริหาร จำนวน 28 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 14.1 ร้อยละ 46.5 และร้อยละ 39.4 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุป

1) สภาพทั่วไปของพนักงานธนาคาร

พนักงานที่เกษียณอายุก่อนกำหนดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนทั้งหมด 71 ราย พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 80.3 มีอายุมากกว่า 31 ปี คิดเป็นร้อยละ 78.8 สถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 77.5 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 67.6 พนักงานจะประกอบอาชีพรองด้านการค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 50.7 มีภูมิลำเนาในจังหวัดเชียงใหม่ คิดเป็นร้อยละ 64.8 เมื่อพิจารณาสถานภาพภายในครอบครัวของพนักงาน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 68.6 ปัจจุบันต้องดูแลสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.1 คน จำนวนสมาชิกในครอบครัวดังกล่าวเป็นผู้ที่มีรายได้เป็นของตนเองเฉลี่ยเพียง 2.0 คนเท่านั้น ด้านที่อยู่อาศัยของพนักงาน ส่วนใหญ่เป็นลักษณะบ้านเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 84.5 และเป็นของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 63.4 ปัจจุบันนี้พนักงานส่วนหนึ่งมีภาระหนี้สินแต่ก็มีสัดส่วนใกล้เคียงกับกลุ่มไม่มีภาระหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 50.7 และ 49.3 ตามลำดับ

จากข้อมูลเบื้องต้นเมื่อนำมาจำแนกตามกลุ่มระดับพนักงาน พบว่า พนักงานทุกกลุ่มระดับส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ด้านอายุ กลุ่มระดับบริหารและกลุ่มระดับปฏิบัติการส่วนมากจะมีอายุตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป ส่วนกลุ่มระดับช่วยบริหารส่วนมากจะมีอายุระหว่าง 31-40 ปี ด้านสถานภาพสมรส พนักงานทุกกลุ่มระดับส่วนใหญ่จะมีสถานภาพสมรสแล้ว กลุ่มระดับช่วยบริหารและกลุ่มระดับบริหารส่วนใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ในขณะที่กลุ่มระดับปฏิบัติการมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี พนักงานทุกกลุ่มระดับเป็นส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพรอง โดยเฉพาะ

อาชีพค้าขาย รับจ้าง เป็นต้น ด้านภูมิลำเนา พนักงานทุกกลุ่มระดับจะมีภูมิลำเนาในจังหวัดเชียงใหม่ มากกว่าจังหวัดอื่น ด้านสถานภาพภายในครอบครัว พบว่า ทุกกลุ่มระดับส่วนใหญ่มีสถานภาพ เป็นหัวหน้าครอบครัว ทั้งนี้กลุ่มระดับปฏิบัติการมีการดูแลสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 4.4 คน กลุ่ม ระดับช่วยบริหารเฉลี่ย 4.2 คน และกลุ่มบริหารมีการดูแลสมาชิกในครอบครัวเฉลี่ย 3.8 คน จาก จำนวนสมาชิกในครอบครัวดังกล่าวเป็นผู้มีรายได้เป็นของตนเองเฉลี่ย 2.2 คน 2.2 คนและ 1.8 คน ตามลำดับ พนักงานทุกกลุ่มระดับมีที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะบ้านเดี่ยว การถือครองที่อยู่อาศัยของกลุ่ม ระดับปฏิบัติการ และกลุ่มระดับบริหารเป็นของตนเอง ในขณะที่กลุ่มระดับช่วยบริหารที่อยู่อาศัย เป็นของตนเองและเป็นของบิดา มารดา ในสัดส่วนใกล้เคียงกัน ด้านการมีภาระหนี้สินนั้น ทั้งกลุ่ม บริหาร และกลุ่มช่วยบริหาร สัดส่วนจำนวนผู้มีภาระหนี้สินใกล้เคียงกันกับกลุ่มไม่มีภาระหนี้สิน แต่กลุ่มระดับปฏิบัติการ พบว่า กลุ่มมีภาระหนี้สินมีสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มไม่มีภาระหนี้สิน

2) สถานภาพการทำงานขณะเข้าร่วมโครงการไทยพาณิชย์ร่วมใจ

พนักงานที่เกษียณอายุก่อนกำหนดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 71 ราย พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุงานในธนาคารมาแล้วกว่า 8 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.0 และเงินเดือนโดยเฉลี่ย 18,449.3 บาท/เดือน ได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษเฉลี่ย 1,934.0 บาท/เดือน หลังจากได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการเกษียณอายุแล้ว ได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการเฉลี่ย 553,945.4 บาทต่อราย พร้อมทั้งได้รับ เงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เฉลี่ย 443,045.0 บาทต่อราย อย่างไรก็ตาม พนักงานส่วนใหญ่เห็นว่าหากจำเป็นต้องปฏิบัติงานต่อจนกระทั่งเกษียณอายุจะได้รับเงินบำเหน็จจากธนาคารสูงกว่าเงินช่วยเหลือที่ได้รับจากโครงการ คิดเป็นร้อยละ 80.3 การตัดสินใจเข้าร่วมโครงการของธนาคารครั้งนี้ ส่วนใหญ่ตัดสินใจด้วยตนเอง คิดเป็นร้อยละ 63.4 สำหรับเหตุผลที่ใช้ในการตัดสินใจของ พนักงาน คือ เห็นว่ามีอาชีพอื่นรองรับอยู่แล้ว รองลงมาคือ ต้องการช่วยเหลือธนาคาร และเห็นว่า มีรายได้อื่นนอกอาชีพพนักงานธนาคารมีสูงเพียงพอ

จากข้อมูลด้านสถานภาพการทำงานขณะเข้าร่วมโครงการไทยพาณิชย์ร่วมใจของ พนักงานที่แสดงข้างต้นเมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับ พบว่า กลุ่มระดับบริหาร และกลุ่มระดับปฏิบัติการ ส่วนใหญ่มีอายุงานเกินกว่า 8 ปี ในขณะที่กลุ่มระดับช่วยบริหารมีอายุงานไม่เกิน 8 ปี กลุ่ม ระดับบริหารมีเงินเดือนเฉลี่ย 27,648.3 บาท กลุ่มระดับช่วยบริหาร มีเงินเดือนเฉลี่ย 13,496.1 บาท และกลุ่มระดับปฏิบัติการ มีเงินเดือนเฉลี่ย 8,463.9 บาท และได้รับเงินช่วยเหลือพิเศษรายเดือนจาก ธนาคาร เฉลี่ย 1,963.2 บาท 2,053.8 บาท และ 1,475.0 บาท ตามลำดับ หลังจากได้รับอนุมัติให้ เข้าร่วมโครงการเกษียณอายุแล้ว พนักงานกลุ่มระดับบริหารได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการเฉลี่ย 914,233.3 บาท กลุ่มระดับช่วยบริหารได้รับเฉลี่ย 312,115.8 บาท และกลุ่มระดับปฏิบัติการได้รับ

เฉลี่ย 262,713.2 บาท และยังได้รับเงินจากกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เฉลี่ยรายละ 781,063.7 บาท 231,521.6 บาท และ 182,515.1 บาท ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม พนักงานกลุ่มระดับบริหารและกลุ่มระดับช่วยบริหารส่วนใหญ่เห็นว่าหากปฏิบัติงานต่อจนกระทั่งเกษียณอายุจะได้รับเงินบำเหน็จจากธนาคารสูงกว่าเงินช่วยเหลือที่ได้รับจากโครงการ ในขณะที่กลุ่มระดับปฏิบัติการจะได้รับน้อยกว่าเงินช่วยเหลือของโครงการ ส่วนการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการครั้งนี้ พนักงานทุกกลุ่มจะตัดสินใจด้วยตนเอง โดยที่พนักงานกลุ่มระดับปฏิบัติการมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าโครงการ เพราะต้องการช่วยเหลือธนาคาร รองลงมาคือต้องการไปประกอบอาชีพอื่น และเห็นว่ามียาได้อื่นเพียงพออยู่แล้ว ส่วนพนักงานกลุ่มระดับช่วยบริหาร มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าโครงการเพราะมีงานอื่นหรืออาชีพอื่นรองรับอยู่แล้ว รองลงมา คือ มีแรงกดดันจากภาระงานในหน้าที่ และต้องการไปประกอบอาชีพอื่น และกลุ่มระดับบริหารมีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเพราะมียาได้อื่นเพียงพอ รองลงมาคือ ต้องการช่วยเหลือธนาคาร และเห็นว่ามีงานหรืออาชีพอื่นรองรับอยู่แล้ว จึงตัดสินใจลาออก

จากเหตุผลในการตัดสินใจของพนักงานจะเห็นได้ว่า กลุ่มระดับปฏิบัติการ และกลุ่มระดับบริหารมีเหตุผลในการตัดสินใจคล้ายกันเพราะต้องการช่วยธนาคาร และรวมทั้งเห็นว่าการออกไปจากธนาคารมิได้สร้างปัญหาด้านรายได้เพราะมียาได้อื่นเพียงพอ และหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้วจะไปประกอบอาชีพอื่นที่ประกอบอยู่ในขณะนั้น ในขณะที่กลุ่มระดับช่วยบริหารมีบางเหตุผลที่คล้ายคลึงกับกลุ่มบริหารและปฏิบัติการ แต่มีเหตุผลในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการที่แตกต่างไปจากสองกลุ่มข้างต้นเพราะมีแรงกดดันจากภาระงานหรือสภาพการทำงานกับธนาคารในปัจจุบัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าปัจจัยที่ทำให้พนักงานธนาคารตัดสินใจเข้าร่วมโครงการแตกต่างกันไปตามกลุ่มพนักงาน โดยกลุ่มระดับช่วยบริหารมีแรงกดดันภายในธนาคารจึงต้องตัดสินใจลาออก ในขณะที่กลุ่มระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ ไม่มีแรงกดดันภายในธนาคารแต่มีความประสงค์จะช่วยเหลือธนาคารในภาวะวิกฤต ส่วนเหตุผลการตัดสินใจที่สอดคล้องกันคือไม่มีความเดือดร้อนในด้านรายได้ หรือการประกอบอาชีพหลังจากเข้าร่วมโครงการแล้ว

3) สภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบัน

พนักงานที่เกษียณอายุก่อนกำหนดที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 71 ราย พบว่าปัจจุบันพนักงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพใหม่แล้วจำนวน 58 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 81.7 อาชีพใหม่นั้นเป็นอาชีพเดิมของครอบครัว แต่พนักงานส่วนหนึ่งประกอบอาชีพใหม่ได้โดยใช้เงินช่วยเหลือจากโครงการ ไปลงทุน และขณะนี้มียาได้จากโครงการประกอบอาชีพใหม่เฉลี่ยเดือนละ 24,218 บาท

จากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในปัจจุบันของพนักงานข้างต้น เมื่อจำแนกตามกลุ่มระดับของพนักงาน จะพบว่ากลุ่มระดับปฏิบัติการ กลุ่มระดับช่วยบริหาร และกลุ่มระดับบริหาร ส่วนใหญ่ได้ประกอบอาชีพใหม่แล้ว ประกอบด้วยอาชีพค้าขาย รับจ้าง รวมทั้งอาชีพอิสระอื่น ๆ เช่น ขับรถรับจ้าง หรือเกษตรกร เป็นต้น ส่วนการเข้าสู่อาชีพใหม่นั้น เพราะเป็นอาชีพเดิมของครอบครัว หรือลงทุนใหม่โดยอาศัยเงินช่วยเหลือจากโครงการ และปัจจุบันนี้ กลุ่มระดับบริหารมีรายได้จากอาชีพใหม่เฉลี่ยเดือนละ 28,047.6 บาท กลุ่มระดับช่วยบริหารมีรายได้เฉลี่ย 25,653.8 บาท และกลุ่มปฏิบัติการ มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 9,500.0 บาท

4) ผลดีจากการเข้าร่วมโครงการ

พนักงานเกษียณอายุก่อนกำหนดที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้รับผลดีจากการเข้าร่วมโครงการ คือ มีเวลาอยู่กับครอบครัวเพิ่มขึ้น รองลงมา คือ ไม่มีแรงกดดันจากที่ทำงานทำให้สบายใจเพิ่มขึ้น และได้มีเวลาพักผ่อนเพิ่มขึ้น เมื่อจำแนกผลดีจากการเข้าร่วมโครงการตามกลุ่มพนักงาน พบว่า กลุ่มระดับปฏิบัติการ ได้รับผลดี คือ ไม่มีแรงกดดันจากที่ทำงานทำให้สบายใจ รองลงมา คือ มีความภูมิใจเพราะได้ช่วยเหลือธนาคารในยามวิกฤต และมีเวลาอยู่กับครอบครัวเพิ่มขึ้น ในขณะที่กลุ่มระดับช่วยบริหารได้รับผลดี คือ มีเวลาอยู่กับครอบครัวเพิ่มขึ้น ไม่มีแรงกดดันจากที่ทำงาน ทำให้เกิดความสบายใจ และมีเวลาพักผ่อนเพิ่มขึ้น และกลุ่มระดับบริหาร ได้รับผลดีคือ มีเวลาอยู่กับครอบครัว รองลงมา คือ มีเวลาพักผ่อนเพิ่มขึ้น และมีความสบายใจเพิ่มขึ้นเพราะไม่มีแรงกดดันจากที่ทำงาน จากผลดีที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ จะเห็นได้ว่า กลุ่มพนักงานทุกกลุ่มระดับ ได้รับผลดีคล้ายคลึงกัน คือ มีโอกาสได้อยู่กับครอบครัว มีเวลาพักผ่อนเพิ่มขึ้น และประการสำคัญคือ ไม่มีแรงกดดันจากการทำงานเหมือนดังเช่นเคย จึงทำให้มีความสบายใจเพิ่มขึ้น

5) ผลเสียของการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ

พนักงานเกษียณอายุก่อนกำหนดที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้รับผลเสียจากการเข้าร่วมโครงการคือทำให้เสียโอกาสจากรายได้ที่ได้รับประจำจากการปฏิบัติงานในฐานะพนักงานธนาคาร รองลงมาคือ การเสียโอกาสจากเงินช่วยเหลือพิเศษที่ได้รับจากธนาคาร และการเสียโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพพนักงานธนาคารที่ต้องสิ้นสุดลงหลังจากเข้าร่วมโครงการ เมื่อจำแนกผลเสียจากการเข้าร่วมโครงการตามกลุ่มระดับของพนักงาน พบว่า กลุ่มระดับปฏิบัติการได้รับผลเสียคือทำให้เสียโอกาสความก้าวหน้าในอาชีพพนักงานธนาคาร รองลงมาคือ ต้องสูญเสียสวัสดิการที่เคยได้รับจากธนาคาร และเสียโอกาสจากรายได้ที่ได้รับประจำจากการปฏิบัติงานในฐานะพนักงานธนาคาร ส่วนกลุ่มระดับช่วยบริหารได้รับผลเสียคือ การเสียโอกาสจากรายได้ประจำที่ได้รับจาก

ธนาคาร รองลงมาคือ การเสียโอกาสเงินช่วยเหลือพิเศษที่ได้รับจากธนาคาร และต้องสูญเสียสวัสดิการที่ได้รับ และกลุ่มระดับบริหารได้รับผลเสียคือการเสียโอกาสจากรายได้ประจำที่ได้รับจากธนาคาร รองลงมาคือ การเสียโอกาสเงินช่วยเหลือพิเศษที่ได้รับจากธนาคาร และการเสียโอกาสด้านความก้าวหน้าในอาชีพพนักงานธนาคาร จากการวิเคราะห์ผลเสียที่พนักงานได้รับ พบว่า กลุ่มระดับปฏิบัติการ และกลุ่มระดับช่วยบริหารคำนึงถึงผลเสียด้านสวัสดิการ ส่วนกลุ่มระดับบริหารคำนึงถึงความก้าวหน้าที่ต้องสูญเสียไป ส่วนผลเสียอื่น ๆ เช่น ด้านรายได้ของทั้งสามกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน ด้านการประเมินการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการของพนักงาน พนักงานทุกกลุ่มระดับต่างมีความเห็นว่าการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้สอดคล้องกันว่าเป็นการตัดสินใจถูกต้องแล้ว

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาที่ได้ข้างต้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

- 1) จากการศึกษาพบว่า พนักงานกลุ่มหนึ่งต้องตัดสินใจเข้าร่วมโครงการเพราะมีเหตุผลเกิดจากความขัดแย้งในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ธนาคารจึงควรกำหนดบทบาท หรือการปฏิบัติงานของพนักงานในบางประเด็น เช่น การกำหนดเป้าหมาย ลดแรงกดดันจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ให้ลดลงโดยให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โครงการของธนาคารได้บ้างในบางโครงการ จะช่วยสร้างขวัญและกำลังใจแก่พนักงาน และการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการก็จะกระทำโดยปราศจากแรงกดดันอื่น เป็นการตัดสินใจเพราะช่วยเหลือธนาคารอย่างแท้จริง
- 2) ธนาคารควรทำการประเมินผลพนักงานที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศ เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยเหตุผลในการตัดสินใจ ประเมินด้านความเป็นอยู่หลังจากเกษียณอายุก่อนกำหนด ประเมินผลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่อาชีพใหม่หลังเกษียณอายุ ตลอดจนประเมินผลการตัดสินใจของพนักงานที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศ และเปิดเผยให้พนักงานทราบ ทั้งนี้ผู้ศึกษาเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของพนักงานต่อการเข้าร่วม โครงการที่อาจจำเป็นต้องกำหนดให้มีชั้นในอนาคต